

Delges:
Se sändlista nedan

Rymdstyrelsens budgetunderlag för 2023–2025

Sändlista (pdf-fil):

Ekonomistyrningsverket
Finansdepartementet
Riksdagens utredningstjänst
Riksrevisionen
Statskontoret
Utbildningsdepartementet

Innehåll

Rymdstyrelsens budgetunderlag för 2023–2025	1
Hemställan	3
Sammanfattning	5
Inledning	6
Samarbetet mellan Sverige, ESA och EU	6
Klimathotet	7
Sverige som enskild rymdnation	8
Anslag 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet	9
Den europeiska rymdorganisationen, ESA.....	9
Äskande.....	9
Huvudsakliga argument för äskandet	9
Konsekvenser utan förstärkt budget	12
Rymdforskning	13
Äskande.....	13
Huvudsakliga argument för äskandet	13
Konsekvenser utan förstärkt budget	15
EU:s program för rymd, forskning och digitalisering	16
Äskande.....	16
Huvudsakliga argument för äskande	16
Konsekvenser utan förstärkt budget	18
Äskande för anslag 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet.....	19
Anslag 3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning	20
Resursbehov	20
Äskande.....	20
Huvudsakliga argument för äskande	20
Konsekvenser utan förstärkt budget	23
Lokalbehov	24
Äskande.....	24
Huvudsakliga argument för äskande	24
Konsekvenser utan förstärkt budget	25
Äskande för anslag 3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning	25
Anslagskredit.....	26
Planerade verksamhetsinvesteringar	26
Lån i riksgälden	27
Räntekonto med kredit	28
Bemyndiganden	28

Hemställan

Rymdstyrelsen hemställer med stöd av vad som anförs i budgetunderlaget, att regeringen:

1. anvisar medel för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning anslaget 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet med lägst 1 432 356 tkr för år 2023, lägst 1 432 356 tkr för år 2024 respektive lägst 1 432 356 tkr för år 2025,
2. anvisar medel för budgetåren 2023–2025 för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning, anslaget 3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning, med lägst 54 802 tkr för år 2023, 57 702 tkr för år 2024 respektive 61 202 tkr för år 2025,
3. hos riksdagen hemställer om bemyndigande att för år 2023 ikläda staten nya förpliktelser inom utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning anslaget 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet innebärande att summan av åtagandena vid utgången av år 2023 uppgår till högst 3 500 000 tkr,
4. beviljar att Rymdstyrelsen får disponera hela anslagssparandet under anslagen 3:4 och 3:5,
5. fastställer en låneram för investeringar på 1 400 tkr,
6. beviljar kredit på räntekonto,
7. beviljar anslagskredit till 3 % för anslag 3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning, och till 5 % för anslag 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet.

Alla belopp är angivna i 2022 års prisnivå.

Information har lämnats enligt paragraf 19 MBL. Beslut i ärendet har fattats av Rymdstyrelsens styrelse vid sammanträde den 14 februari 2022.

Tabell 1: Budgetförslag i 2022 års prisnivå, valutnivå 1 euro = 10,70kr

Belopp i tkr	Budgetår				
	2021	2022	2023	2024	2025
	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
UO 16, 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet	1 085 665	1 210 596 ¹	1 432 356 ²	1 432 356 ²	1 432 356 ²
UO 16, 3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning	41 394	46 438 ³	54 802 ⁴	57 702 ⁴	61 202 ⁴
Övriga inkomster som disponeras	0	0	0	0	0
SUMMA	1 127 059	1 257 034	1 487 158	1 490 058	1 493 558

¹ Inklusive beräknat ingående överföringsbelopp om totalt -16 760 tkr,

² Anslagsbeloppen är uppräknade med 195 000 tkr 2023, 2024 och 2025.

³ Inklusive beräknat ingående överföringsbelopp om 552 tkr

⁴ Anslagsbeloppen är uppräknade med 8 650 tkr 2023, 11 550 tkr 2024 och 15 050 tkr 2025.

Sammanfattning

Europa står inför aldrig tidigare skådade samhällsliga, ekonomiska och säkerhetsmässiga utmaningar. Från det akuta säkerhetsläget till klimatförändringar som orsakar översvämningar, torka och bränder till hot mot cybersäkerheten och vår vitala infrastruktur. Dessa utmaningar drabbar hela Europa och så även Sverige.

Rymdsektorn är avgörande om man som nation ska kunna möta dessa utmaningar. Intresset för rymden växer såväl globalt som nationellt och miljö- och klimatfrågorna visar på behoven av aktuell information från rymdsystem.

Flera länder satsar nu stort på rymdverksamhet och Sverige måste följa med i denna utveckling.

Rymdstyrelsens nuvarande resurser räcker inte för att uppfylla den nationella rymdstrategin och hålla samma takt i den svenska rymdverksamheten som omvärlden. Sverige halkar efter i internationell jämförelse och vi håller på att förlora den position vi vunnit genom tidigare satsningar och mångåriga investeringar i rymdverksamheten. Med de föreslagna satsningarna finns däremot goda möjligheter för svensk rymdverksamhet att stegvis återta och bibehålla sin position.

Med detta budgetäskande lägger Rymdstyrelsen fast den inriktning mot stärkt konkurrenskraft och ökad samhällsnytta som påbörjades i förra budgetunderlaget.

Rymdstyrelsen äskar förstärkning av myndighetens sakanslag för att:

- Öka deltagandet i ESA:s program med 95 miljoner kronor per år för att säkerställa Sveriges position inom de annonserade samarbetena runt klimat, krisberedskap och säkerhet, och samtidigt skapa bättre utväxling av rymdverksamhetens samhällsnyttiga och kommersiella möjligheter.
- Öka finansieringen av rymdforskning med 50 miljoner kronor per år för att möjliggöra aktivt svenskt deltagande i internationella rymdprojekt, stärkning av området klimatforskning samt de nationella program som nyttjar rymdbasen Esrange.
- Stärka insatserna med koppling till EU:s rymd-, forsknings- och digitaliseringsprogram med 50 miljoner kronor per år för att positionera svensk rymdverksamhet i relation till EU:s växande rymdambitioner.

Rymdstyrelsen äskar förstärkning av myndighetens förvaltningsanslag för att:

- Möjliggöra att myndigheten kan fullgöra rollen som en sammanhållande expertmyndighet och utföra myndighetens uppdrag samtidigt som sårbarheten minskar, riskerna för medarbetarnas hälsa motverkas och en god arbetsmiljö kan upprätthållas. Härutöver kan arbetet med tillstånd och tillsyn i enlighet med en ny rymdlag inledas.

Inledning

Europa står inför aldrig tidigare skådade samhälleliga, ekonomiska och säkerhetsmässiga utmaningar. Från det akuta säkerhetsläget till klimatförändringar som orsakar översvämningar, torka och bränder till hot mot cybersäkerheten och vår vitala infrastruktur. Dessa utmaningar drabbar hela Europa och så även Sverige.

Rymdsektorn är avgörande om man som nation ska kunna möta dessa utmaningar. Jordobservation är viktigt i såväl samhällsplaneringen som i arbetet med klimatförändringarnas effekter på vår värld. Fri och tillgänglig navigationsteknik från satelliter är direkt nödvändigt för att vårt bankväsende, elnät och börsmarknader ska fungera. Säkra krypterade och fristående kommunikationskanaler via satellit gör inte bara att Europas regeringar kan mötas enade och oberoende av andra, det säkerställer att befolkningens kommunikationskanaler står öppna även i läge av kris.

Regeringen har uttryckt att multilateralt samarbete, med utgångspunkt i folkrätten och FN-stadgan, är bästa sättet att hantera de prövningar vi står inför. Sveriges trygghet börjar i Europa. EU-samarbetet ger oss fred, stabilitet och tillväxt samt verktyg för att bemöta klimatfrågan. Det europeiska samarbetet är avgörande för Sverige.

Mot bakgrund av detta presenterar vi här vårt budgetunderlag för perioden 2023–2025. Sverige är en mycket kompetent rymdnation med stor potential och statligt engagemang är absolut nödvändigt för alla rymdnationer för att möjliggöra utveckling, konkurrenskraft och tillväxt.

Vi presenterar tre områden vi anser extra prioriterade för att bibehålla Sverige som en stark rymdnation: ett större deltagande i den europeiska rymdorganisationen ESA, satsningar på rymdforskning och ett nationellt satellitprogram samt insatser med koppling till EU:s rymd- och forskningsprogram. Det är en fortsättning på den inriktning som lades fast i vårt förra budgetunderlag för åren 2022–2024.

Samarbetet mellan Sverige, ESA och EU

Sverige är ett av 22 medlemsländer i den europeiska rymdorganisationen ESA. Medlemskapet är en förutsättning för nästan all svensk rymdverksamhet. Svenska företags konkurrenskraft globalt är beroende av hur stort ekonomiskt deltagande Sverige har i ESA:s olika program. I nära samarbete med medlemsländerna, EU och den europeiska rymdindustrin kommer ESA arbeta för att Europa till fullo utnyttjar rymdverksamhetens möjligheter att bidra till lösningen på våra gemensamma utmaningar.

Sverige behöver satsa på rymdverksamhet i samma omfattning som, eller mer än, våra europeiska grannländer. Ett flertal länder har efter pandemin beslutat att stora

delar av tilldelade medel från EU:s *Resilience and Recovery Facility* ska användas för att utveckla rymdverksamheten. Dessa medel, ibland flera miljarder euro, kommer att ge företag och andra aktörer i dessa länder en stor konkurrensfördel samtidigt som det garanterar ett inflytande i de annonserade stora samarbetsprojekten mellan EU och ESA. För att bibehålla inflytande och konkurrenskraft behöver Sverige göra motsvarande ambitionshöjningar när det gäller rymdverksamheten.

Under det informella ministermötet som hölls den 16 februari 2022 i ESA:s regi i Frankrikes rymdcenter i Toulouse deltog Europas olika ministrar med ansvar för rymdfrågor. Här fick EU:s satsning på ett rymdbaserat säkert nätverk för integritetsskyddad kommunikation, *Secure Connectivity System*, brett stöd. Behovet av en säker och motståndskraftig global uppkoppling ökar i takt med digitaliseringen av ekonomin och samhället och de ökande geopolitiska hoten och hoten mot cybersäkerheten. Länder som Frankrike och Italien satsar så mycket som 2 miljarder kronor vardera på förslaget. Om inte Sverige satsar egna medel riskerar vi att stå utan inflytande och deltagande i projektet.

De europeiska ledarna bekräftade även sitt starka politiska stöd för de tre acceleratorer (*Space for a Green Future*, *Rapid and Resilient Crisis Response* och *Protection of Space Assets*) som ESA identifierat som viktiga i arbetet mot klimatförändringar, krishantering och infrastruktur.

Acceleratorerna kopplar samtidens utmaningar med möjligheterna inom rymdverksamheten. Att satsningen får brett stöd av Europas ministrar är ett tecken på att rymdfrågor kopplas samman med lösningen på våra gemensamma utmaningar. Satsningen ligger högt på den politiska agendan i många av Europas länder. I linje med det politiskt uttryckta stödet för dessa acceleratorer behöver Sverige öka deltagandet i ESA:s olika program samt förstärka de medel som ges för satsningar på EU:s rymdområden. Då kommer Sverige att behålla och utveckla positionen som en eftertraktad partner i europeiska rymdprojekt och bidra till Sveriges förmåga som en ledande forsknings- och innovationsnation.

Klimathotet

”Klimatkrisen är vår tids existentiella fråga. På sikt handlar det om att säkra överlevnaden på den här planeten”, detta uttryckte EU-minister Hans Dahlgren i sin EU-deklaration till riksdagen den 26 januari 2022.

Regeringen har uttryckt att Sverige ska vara ledande i klimatomställningen. För att kunna vara det behövs rymdverksamhet och jordobservationsdata som vi får via satelliter. Rymden ger även möjlighet till nya kunskaper som leder till innovationer och konkurrenskraft. Det finns en bred samhällsnytta av forskning och investeringar i rymden för medborgarna, näringslivet och den offentliga sektorn.

Genom budgetförstärkningarna kan vi stärka Sveriges position som klimatforskningsnation. Genom engagemang i ESA, EU och stärkta nationella forskningsprogram bidrar Rymdstyrelsen till att svenska forskare tar ledande roller i uppmärksammade internationella rymdprojekt. Vi skapar förutsättningar för forskning om jorden med data från jordobservationssatelliter och bidrar med ny och samhällsviktig kunskap om vår miljö och vårt klimat.

Rymdverksamhet bidrar till en ny industriell revolution inom den gröna omställningen. Jordobservationssatelliter genererar data som behöver behandlas av en industri med rätt kompetens och förutsättningar. Denna data ger i sin tur förbättrade beslutsunderlag för klimatfrågor, miljömässigt hållbart jord- och skogsbruk, positionering samt övervakning av nya energikällor som exempelvis vind- och solkraftverk. Rymddata kan även stötta i strandskyddsfrågor, generell infrastruktur i form av vägbyggen och utbyggnad av det svenska tågnätet. En satsning på rymden är nyckeln för ett innovativt och konkurrenskraftigt näringsliv.

Sverige som enskild rymdnation

Sverige har kompetens och egen nationell rymdkapacitet. Den är en förutsättning för att vi ska kunna konkurrera internationellt. Regeringens satsning på Esrange som rymdbas med satellituppsändningskapacitet kommer möjliggöra att satelliter regelbundet sänds upp från Sveriges nordliga breddgrader. Det ger oss fantastiska möjligheter att utveckla ett stärkt nationellt satellitprogram med svenska satelliter och uppsändningar från Esrange.

Rymdstyrelsen fyller i år 50 år som myndighet. Vårt ansvarsområde har stadigt vuxit och vi kommer under nästa budgetperiod behöva utöka våra personalresurser för att kunna uppfylla vårt uppdrag och svara upp mot andra aktörers växande behov och samtidigt klara det nya uppdraget med tillsyn och tillstånd som förväntas till följd av den kommande nya rymdlagen.

Myndigheten kommer behöva nya och bättre anpassade lokaler som motsvarar de ökade kraven på säkerhetsskydd som ställs genom ändrad lagstiftning och av behovet av att inom myndighetsuppdrag och myndighetssamverkan kunna hantera säkerhetsklassad information.

Utöver personalförstärkning med anledning av en ny rymdlag är äskandet anpassat för att ge Rymdstyrelsen nödvändiga resurser för att på ett rimligt sätt åtgärda underbemanningen på myndigheten. Äskandet låter myndigheten växa i en rimlig takt till en storlek som är lämplig för att hantera dess nuvarande uppdrag. Idag är sårbarheten påtaglig på grund av flera singelkompetenser och resurserna så knappa att det är risk för personalens hälsa.

Anslag 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet

Rymdstyrelsen har valt att fokusera på följande tre prioriterade områden inom ramanslaget:

- Den europeiska rymdorganisationen, ESA
- Rymdforskning
- Insatser med koppling till EU:s program för rymd, forskning och digitalisering

Den europeiska rymdorganisationen, ESA

Äskande

För att återställa och säkra Sveriges position inom ESA:s frivilliga program äskar Rymdstyrelsen en budgetförstärkning om 95 miljoner kronor per år.

Den äskade ökningen kommer, tillsammans med del av den anslagsförstärkning som beviljats i Rymdstyrelsens regleringsbrev för år 2022, ge det utrymme som erfordras för att öka Sveriges deltagandet inom ESA:s program till 165 miljoner kronor per år vilket möjliggör att det svenska rymdsamarbetet inom ESA kan utvecklas i motsvarande takt som övriga europeiska länder.

Huvudsakliga argument för äskandet

Genom den äskade ökningen kommer Sverige att kunna:

- Säkerställa medverkan i och möjlighet att påverka centrala europeiska rymdsamarbetsprojekt inom områden som rymdlägesbild, säkerhet, krisberedskap, digitalisering och den gröna given.
- Behålla och utveckla positionen som en eftertraktad partner i europeiska rymdprojekt och bidra till Sveriges position som en ledande forsknings- och innovationsnation.
- Öka utväxlingen av den globalt starkt expanderande rymdverksamheten.
- Behålla och utveckla sin relativa autonomi inom rymdsystem till förmån för bland annat forskare, miljö och säkerhet.
- Stärka de svenska rymdaktörernas konkurrenskraft för att kunna öka återflödet av medel från EU:s rymdprogram.

Sverige är en av 22 medlemsländer i den europeiska rymdorganisationen ESA (European Space Agency). Syftet med verksamheten är att främja vetenskapligt och teknologiskt rymdsamarbete i Europa genom att utarbeta och genomföra en långsiktig europeisk rymdpolitik, ta fram europeiska program, samordna medlemsländernas rymdprogram och utarbeta industripolicys. Under de senaste

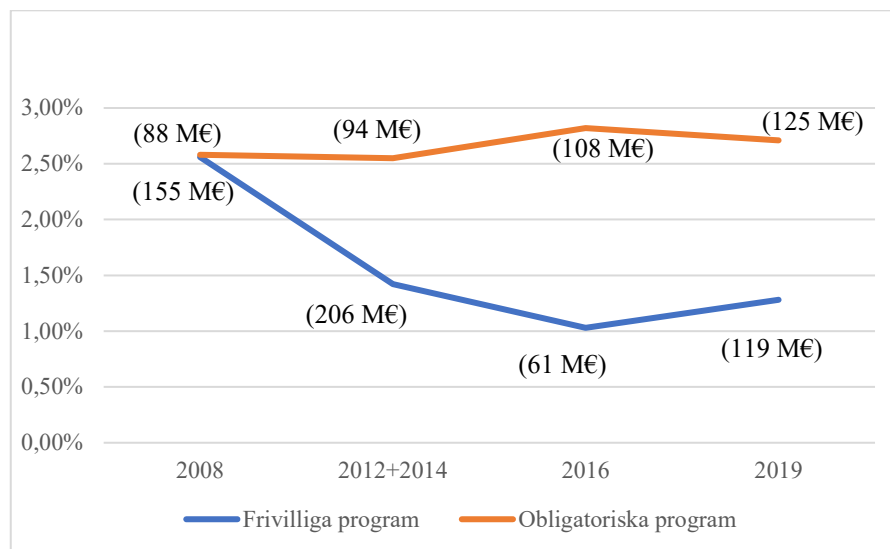
åren har även ESA:s roll som samarbetspartner till EU ökat markant och de bägge organisationerna uttrycker tillsammans en stark vilja att försvara Europas position, konkurrenskraft, autonomi och integritet globalt inom rymdområdet, inte minst med hänvisning till det alltmer instabila geopolitiska läget och klimatförändringarna.

Sverige, och övriga medlemsländer, anmäler sitt bidrag till ESA ungefär vart tredje år i samband med organisationens rådsmöten på ministernivå. ESA:s nästa ministerrådsmöte genomförs i november 2022. Bidraget består av två delar, en obligatorisk del som kan liknas vid en ”medlemsavgift” samt en frivillig del där varje land utifrån sina egna prioriteringar bidrar till olika program. Den obligatoriska delen omfattar bland annat ESA:s vetenskapsprogram, viss grundläggande teknikutveckling och drift av ESA:s testanläggningar för satelliter. De frivilliga programmen omfattar bland annat områdena navigering, jordobservation, utforskning, telekommunikation, bärraketer och teknikutveckling.

Medverkan i ESA:s programverksamhet är avgörande för den svenska rymdsektorns position globalt. Till följd av ett utökat samarbete med EU inom rymdområdet ökar ESA:s ambitioner kraftigt vilket ökar möjligheterna för ytterligare utväxling för svenska aktörer. Detta gäller för såväl kompetens och konkurrenskraft som sysselsättning och omsättning.

Sedan år 2008 har den svenska delen av bidraget till ESA:s frivilliga program minskat kraftigt. Detta gör att framför allt nya svenska aktörer har svårt att hävda sig jämfört med etablerade leverantörer inom rymdsektorn. De svenska bidragen till ESA:s teknikutvecklingsprogram har också sjunkit eftersom redan etablerade kompetenser prioriterats, något som också främst påverkar de mindre företagen.

Figur 1: Sveriges andel av ESA:s frivilliga och obligatoriska program vid respektive ministerrådsmöte, miljoner €

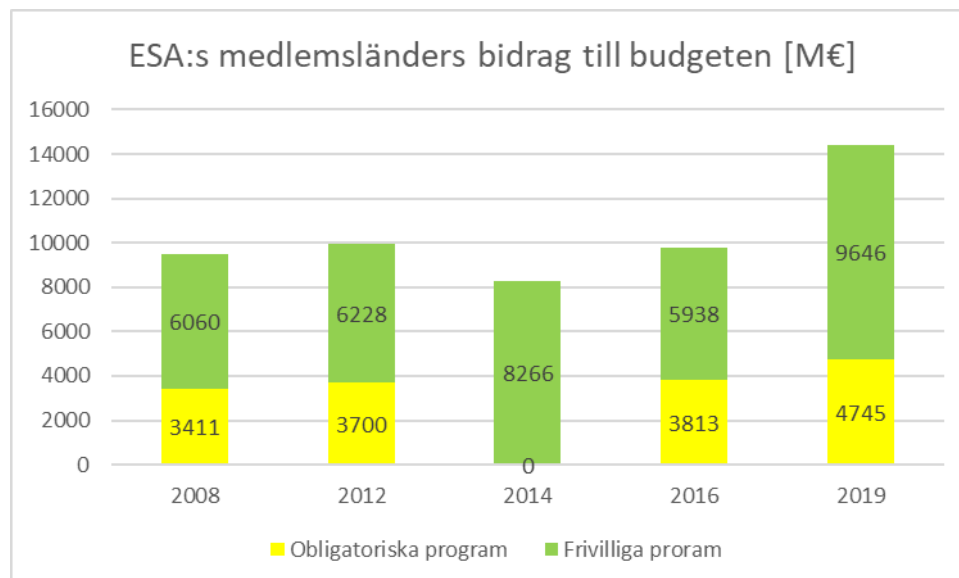

Svenska företags konkurrenskraft globalt är mer eller mindre direkt proportionell till hur stort ekonomiskt deltagande Sverige har i ESA. ESA:s budget ökar men Sveriges andel minskar vilket påverkar Sveriges position. Sverige hamnar långt ner i listan vid en jämförelse med andra länders. Vår andel av det obligatoriska programmet uppgår till 2,71 procent av BNI och motsvarande andel för de frivilliga programmen uppgår till 1,23 procent. För att nå upp till samma andel i de frivilliga programmen som vi har i de obligatoriska, skulle vi ha behövt anmält ytterligare 142 miljoner € vid ministerrådsmötet år 2019.

Allt fler medlemsländer prioriterar rymdverksamheten och vill dra nytta av det rymden bidrar med, främst Frankrike, Tyskland och Italien. De ser en stark koppling mellan ESA:s frivilliga program och möjligheten till affärer inom till exempel EU och agerar i enlighet med detta. Det alltmer instabila geopolitiska läget i världen gör också att dessa och många andra länder investerar alltmer i samarbetsprojekt för rymdinfrastruktur, för att säkerställa integritetsskyddad information och kommunikation. Stora delar av dessa investeringar görs genom ESA där de frivilliga programmen ger möjlighet till dessa samarbeten. Även mindre medlemsländer med ambitioner ökar sina bidrag till de frivilliga programmen. Ett exempel är Norge som vid senaste ministerrådskonferensen bidrog med drygt 43 miljoner € mer än Sverige till ESA:s frivilliga program.

Figur 2: ESA:s medlemsländers bidrag till budgeten vid respektive ministerrådsmöte, miljarder €

Ministerrådsmötet 2014 hölls som en förlängning av mötet 2012 för ESA:s frivilliga bäraraketprogram (Ariane 6 och Vega-C) men i slutändan gavs bidrag även till andra frivilliga program, dock inte till de obligatoriska programmen.

Sveriges nuvarande position inom ESA baseras på de satsningar som gjordes under 1980-talet och fram till 2000-talet. Nedgången i finansiering på 2010-talet visar att Sveriges rymdekonomi de kommande åren inte kommer att utvecklas i takt med övriga världen om inte Sverige agerar nu. Kontrakt och finansiering från EU:s rymdprogram påverkas också negativt av ett lågt finansiellt deltagande i ESA. För att behålla och utveckla positionen som en eftertraktad partner i europeiska rymdprojekt måste Sverige öka sitt deltagande i ESA:s olika program. Det skulle även bidra till Sveriges position som en ledande forsknings- och innovationsnation.

Konsekvenser utan förstärkt budget

Konsekvenserna av att inte kunna följa utvecklingen av ESA:s budget blir långtgående och vi ser redan idag många oroande trender:

- Sverige går miste om möjligheter att delta i, och därmed påverka, stora annonserade Europeiska samarbetsprojekt inom områden som *Space for a Green Future*, *Rapid and Resilient Crisis Response* och *Protection of Space Assets*.
- Sverige går miste om möjligheter att delta i, och därmed påverka, annonserade Europeiska samarbetsprojekt mellan ESA och EU som rör säker kommunikation och rymdlägesbild.
- Svenska företag förlorar möjligheter att delta med sin expertis i många av ESA:s projekt. Sverige får därmed svårare att konkurrera om EU:s rymbudget.
- Företagens kommersiella konkurrenskraft internationellt minskar i stort sett proportionellt med Sveriges minskade satsningar vilket redan orsakat personalneddragningar.
- Sverige tappar sin sedan lång tid etablerade position som leverantör av spetsteknologi till den europeiska rymdsektorn. Leverantörer i andra länder står beredda att ta över de svenska positionerna när svenska företag, trots hög konkurrenskraft, inte kan delta i ESA:s upphandlingar på grund av Rymdstyrelsens ekonomiska begränsningar.
- Rymdstyrelsen måste prioritera mellan att bibehålla etablerade spetskompetenser hos de stora etablerade rymdföretagen, och att stödja teknikutveckling och innovation hos mindre och nya aktörer.

Rymdforskning

Äskande

För att säkerställa och stärka Sveriges position inom rymdforskning äskar Rymdstyrelsen en budgetförstärkning om 50 miljoner kronor per år. Dessa medel ska möjliggöra aktivt svenskt deltagande i nya internationella rymdprojekt, stärkning av området klimatforskning samt vidareutveckling av de nationella program som nyttjar rymdbasen Esrange.

Huvudsakliga argument för äskandet

En stärkt budget för rymdforskning skulle innebära följande:

- Svenska forskare kan fortsatt ta ledande roller i internationella rymdprojekt av världsklass för att skapa ny banbrytande kunskap om universum.
- Svenska forskare får ökade möjligheter att aktivt delta i forskning om jorden med data från jordobservations satelliter och skapa ny och samhällsviktig kunskap om miljö och klimatförändringar.
- Svenska forskare kan bedriva framgångsrik tillämpad forskning i rymdmiljö inom fysiologi, biologi och materialforskning, inklusive experiment på sondraketer och ballonger från Esrange.
- Nya nationella satelliter kan utvecklas och sändas upp från Esrange för att samla in unika forskningsdata inom rymd- och klimatforskning med hjälp av innovativ svensk teknik.
- Esrange utvecklas som mångsidig svensk och europeisk rymdbas med modern och attraktiv forskningsinfrastruktur för uppsändning av ballonger, raketer och satelliter.

Rymdforskning

Rymdstyrelsen har en särskild roll bland de svenska forskningsfinansiärerna genom att möjliggöra långsiktigt stöd till utveckling av forskningsinstrument för rymdprojekt, nationella satelliter samt ballong- och raketprojekt. Rymdstyrelsen stödjer rymdforskning av världsklass vilket även utvecklar den kompetens och expertis som svenska ingenjörer på universitet, institut och rymdföretag besitter. Framgångsrik rymdforskning, med dess stora bredd från nyfikenhetstyrd grundforskning till samhällsviktig klimatforskning och tillämpad forskning i rymdmiljö, utgör också en viktig grund för att säkerställa Sveriges position som ledande forsknings- och innovationsnation i enlighet med forskningspropositionen (Prop. 2020/21:60).

För att Sverige fortsatt ska kunna bibehålla den starka internationella ställning som svenska forskare byggt upp under decennier måste Rymdstyrelsens förmåga

att finansiera svensk instrumentutveckling och deltagande i internationella rymd- och jordobservationsprojekt öka i samma takt som den internationella utvecklingen och ambitionsökningen inom rymdområdet.

Rymdprogrammen växer globalt, både vad gäller grundforskning och de mer tillämpade programmen såsom jordobservation och utforskning av månen och Mars. Betydelsen av rymdforskning och satellitbaserad jordobservation och möjligheterna för forskare ökar ständigt tack vare modern teknik, innovationer och ökat antal avancerade satelliter och rymdsonder som samlar data om såväl jorden som andra himlakroppar. Inom ESA:s vetenskapsprogram planeras det för ett nytt långtidsprogram, Voyage 2050, som ska ta rymdforskningen till nya tekniska och vetenskapliga nivåer under de närmaste decennierna. Det finns också ett starkt växande intresse av att använda sondraketer från Esrange för bland annat biologi, fysiologi och materialforskning. Sondraketer utgör en utmärkt plattform för studier av till exempel mänskliga celler med betydelse för immunsystemet eller nya innovativa material för framtidens solceller.

Den ökade ambitionsnivån inom ESA och globalt erbjuder nya forskningsmöjligheter samtidigt som den kräver utökat nationellt forskningsstöd. Inom ESA:s vetenskapsprogram ska forskningsinstrument, som flyger på avancerade rymdfarkoster och rymdsonder, i allmänhet byggas av de bästa forskargrupperna i Europa och finansieras med nationella medel. Nationellt stöd krävs även för aktivt svenskt deltagande i projekt inom ESA:s frivilliga program såsom utforskning och jordobservation. Utan adekvat och långsiktig finansiering hamnar de svenska forskarna utanför dessa projekt av världsklass och kan därmed inte fullt ut dra nytta av det svenska medlemskapet i ESA.

Stärkt anslag för rymd- och klimatforskning gör det möjligt att framgångsrikt delta i såväl nationella som stora internationella projekt och leder till positiva effekter i samhället, i form av ny kunskap om rymden, jorden och dess klimat. Stärkt anslag är också viktigt för att Sverige ska kunna attrahera och behålla de bästa talangerna inom vetenskap och teknik – en viktig förutsättning för att landet ska vara en ledande forsknings- och innovationsnation. Rymdforskning är även en inspirationskälla för att unga ska välja utbildning och karriär inom teknik, naturvetenskap och forskning, oberoende av kön eller bakgrund.

Nationella satelliter, raketer och ballonger samt forskningsinfrastrukturen vid Esrange

Antalet satelliter och mängden data ökar ständigt inom de europeiska programmen, såväl inom ESA som EU. Rymdbaserad infrastruktur i form av jordobservationssatelliter samlar in viktiga data för forskning om jordens klimat, natur, landarealer och urbana områden och är av stor betydelse för såväl forskare som hela samhället. Sverige har bidragit med satelliten Odin som har kretsat 21 år kring jorden och fortsätter samla in viktiga data om jordens atmosfär och klimat. Nästa svenska bidrag, forsknings satelliten Mats, som planeras sändas upp under år

2022 ska studera gravitationsvågor i atmosfären med betydelse för klimatmodeller.

Regeringens satsning på Esrange som rymdbas med satellituppsändningskapacitet kommer möjliggöra en unik helsvensk lösning med satelliter som regelbundet sänds upp från Sverige. Ett stärkt nationellt satellitprogram är av stor vikt för rymdbasen Esrange, som därigenom kan demonstrera sin förmåga inom satellituppsändningar och på så sätt attrahera nya kommersiella och institutionella kunder.

Nationella projekt, såsom små satelliter samt ballong- och raketprojekt, är ett viktigt komplement till svenskt deltagande i de stora internationella projekten och en viktig grund för att bygga upp erfarenhet och meritera sig inför nya internationella samarbeten. Inom de nationella programmen kan svenska forskare föreslå och genomföra nya projekt, helt utifrån egna och nationella behov, baserat på den unika kompetens som de och svensk rymdindustri besitter. Det finns också enastående möjligheter till innovationer och växelverkan mellan akademi och industri, som leder till kostnadseffektiva ballong- och raketprojekt och små satelliter för bland annat atmosfärs- och klimatforskning. Utöver forsknings-satelliter finns det också ett stort behov av studentsatelliter, med aktivt studentdeltagande i projektens alla steg, som en integrerad del av landets rymdutbildningar.

Konsekvenser utan förstärkt budget

Konsekvenserna om Rymdstyrelsens forskningsprogram inte kan stärkas med ytterligare medel är följande:

- Svenska forskare förlorar ledande positioner inom internationell rymdforskning och den kompetens och expertis som byggts upp under decennier går förlorad.
- Svenska forskare får minskade möjligheter att delta i forskningsprojekt som leder till ny kunskap om jorden och dess klimat, av betydelse för såväl grundforskning som samhället.
- Sverige och svenska forskare kan inte dra full nytta av Sveriges medlemskap i ESA, samt europeiska och internationella satsningar inom rymdområdet.
- Mindre frekventa ballong- och raketuppsändningar innebär att svenska forskare inte kan dra full nytta av de möjligheter som forskningsinfrastrukturen på Esrange erbjuder. Den låga frekvensen har också en negativ påverkan på verksamheten vid Esrange, dess effektivitet och kompetens inom ballong- och raketuppsändningar.

- Avsaknaden av ett dynamiskt nationellt satellitprogram minskar svenska forskare och svenska rymdföretag möjligheten att bygga upp erfarenhet och meriter inför nya internationella samarbeten.
- Samverkan mellan industri, akademi och myndigheter försvåras och regeringens satsningar på Esrange som testbädd och framtida bas för satellituppsändningar riskeras.

EU:s program för rymd, forskning och digitalisering

Äskande

För att säkerställa svensk medverkan och stärka svenska aktörers konkurrenskraft och position inom EU:s satsningar på rymd, forskning och digitalisering äskar Rymdstyrelsen en budgetförstärkning på 50 miljoner kronor per år. Dessa medel möjliggör effektiva synergier och god utväxling mellan nationella satsningar, ESA:s och EU:s olika program och en möjlighet att bidra till den gröna och digitala omställning som vi står inför och samtidigt säkra svensk spetskompetens och konkurrenskraft.

Huvudsakliga argument för äskande

Sverige delar EU:s ambition när det gäller digitalisering och den gröna given. En ambition som reflekteras i EU:s satsning på rymd inom stora och bärande program. Med en kraftsamling kring EU:s rymdverksamhet kan Sverige bidra till digitalisering och grön omställning. Det kommer ge en ökad förmåga att nå klimat och miljömål, högre konkurrenskraft och fler arbetstillfällen. I en alltmer osäker omvärld är det viktigt att arbeta med gemensamma resurser för att säkra egen kapacitet och inflytande på utvecklingen när det gäller säker kommunikation (med hänsyn tagen till *EU Space-based Secure Connectivity System*), positionering, jordobservation och rymdlägesbild. Med integrerade rymdsystem inom EU och nationellt minskar sårbarheten och möjligheten att bemöta de utmaningar som vi står inför.

Med ökade resurser för att följa EU:s ambitioner och satsningar på rymd, forskning och digitalisering och den gröna given kan Sverige och svenska aktörer:

- Delta i arbetet med digitalisering och dataexploatering för att nå klimat- och hållbarhetsmål som en del i EU:s gröna giv.
- Ta del av och påverka arbetet med *EU Space-based Secure Connectivity System* för att säkra att det harmoniserar med nationella satsningar på säker kommunikation som radiokommunikation för effektiv ledning (Rakel) och utveckling som gjorts inom telekommunikation och 5G.

- Skapa förutsättningar för att ytterligare öka svenska företags konkurrenskraft så att de kan positionera sig inom en växande kommersiell rymdmarknad.
- Genomföra nationella forsknings- och utvecklingsåtgärder som positionerar svenska aktörer väl för att konkurrera om uppdrag och finansiering från EU och bidra till gemensamma mål.
- Bidra till EU:s excellens och oberoende inom de områden som vi har spetskompetens och kunskaper.

Det svenska bidraget motsvarar runt 3 procent av EU:s budget, samtidigt som Sverige får tillbaka cirka 1,8 procent i kontrakt och finansiering inom rymdområdet vilket innebär att vi inte får tillbaka medel på samma nivå som vårt bidrag. Om svenska rymdaktörer deltar i högre grad i EU:s olika program än vad som i dag är fallet så kan både marknads- och arbetstillfällena för svenska aktörer öka, samtidigt som det svenska nettobidraget sjunker. Det gäller såväl små och medelstora företag som stora och väletablerade företag samt universitet och högskolor.

En satsning på strategiska områden för Sverige och EU ger svenska aktörer möjlighet att dra nytta av de förmågor som redan har byggts upp. Inom särskilt prioriterade svenska styrkeområden kan tematiska utlysningar och medverkan i partnerskapsprogram ge utökade möjligheter och nyttja synergier med övriga nationella satsningar. Ett exempel är temat ”Tillträde till rymden”, som tar till vara befintlig svensk spetskompetens och nationella satsningar på satellit-uppsändningar från ESRANGE. Även arbetet med digitalisering och digitala tvillingar för att modellera effekterna av klimatförändringarna, där Sverige ligger långt fram är värt att lyfta. För att svenska aktörer inom rymdsektorn, både när det gäller hårdvara och dataexploatering, ska kunna konkurrera om EU-finansiering och bidra till att nå högt ställda mål krävs det nationella forsknings- och utvecklingsåtgärder.

Rymdprogrammet

EU:s rymdprogram utgör en stor möjlighet för svensk rymdverksamhet. Med EU:s nya rymdförordning växer de stora flaggskeppsprogrammen Galileo och Copernicus samt nya program inom rymdlägesbild (*Space Situation Awareness, SSA*) samtidigt som säkra kommunikationstjänster (*EU Space-based Secure Connectivity System*) etableras. Genom en tydlig satsning på att delta i forskning i forsknings- och utvecklingsprojekt inom rymdprogrammet ökar Sveriges förmåga och vår möjlighet att både påverka och dra nytta av de utvecklade systemen ökar. Betydelsen av rymdinfrastruktur och tjänster baserade på data från rymdsystemen växer och med den marknaden för svenska företag och möjligheten till fler kvalificerade arbetstillfällen. En möjlighet som riskerar att gå förlorad om inte

Sverige avsätter medel för att följa de ökade ambitionerna på europeisk nivå, med ett tydligt fokus på forskning, utveckling och medverkan i relevanta program.

Horisont Europa

Inom Horisont Europa läggs en allt större del av utvecklingsaktiviteterna inom ramen för olika partnerskapsprogram, vilket ställer krav på nationell motprestation såsom medfinansiering och/eller nationella satsningar. Den växande betydelsen av rymddata och rymdtjänster för samhällsutvecklingen i stort innebär att Rymdstyrelsen behöver delta i en bredare uppsättning partnerskapsprogram än de mer direkt riktade mot rymdverksamhet.

Digitala Europa och den gröna giv

Även inom andra program som hanterar frågor av stort svensk intresse som digitala Europa (DIGITAL) och i arbetet med EU:s gröna giv finns det tydliga och utpekade kopplingar till rymdverksamhet och rymddata. För att bidra till och dra nytta av arbetet på EU-nivå krävs det resurser, för projekt och finansiering, men också för att möjliggöra deltagande i relevanta projekt och samarbeten där svenska aktörer kan bidra med spetskompetens. EU:s stora satsning på rymd inom digitalisering och grön omställning ligger i linje med svenska ambitioner och ger möjligheter för Sverige att dra nytta av den kompetens inom it och Green Tech som vi utvecklat inom andra områden.

Konsekvenser utan förstärkt budget

Konsekvenserna om Rymdstyrelsen inte kan följa EU:s ambitioner och satsningar på rymd, forskning och digitalisering med ytterligare medel är följande:

- Sverige går miste om en framskjuten position inom områden som digitalisering och grön omställning.
- Sveriges bidrag till och möjligheten att påverka det Europeiska säkerhetsarbetet minskar.
- Svensk industri går miste om möjligheten till en konkurrenskraftig position på den framväxande europeiska rymdmarknaden vilket ger återverkningar när det gäller samhällsnytta och arbetstillfällen.
- Svenska ståndpunkter och prioriteringar får svagt genomslag i programformuleringar inom ramprogram, flaggskeppsprogram och partnerskapsprogram.
- Sverige förblir en nettobidragsgivare till EU inom rymdområdet.

Äskande för anslag 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet

Rymdstyrelsens samlade budgetäskande för anslag 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet redovisas i tabellen och följer av tidigare beskrivning. Beloppen redovisas i tusen kronor per år.

Tabell 2: Äskade medel för Rymdstyrelsens ramanslag i relation till aviserat anslag i budgetpropositionen 2021/22:1.

Tkr	2023	2024	2025
UO 16, 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet			
Aviserat anslag	1 237 356	1 237 356	1 237 356
Äskade tillägg per område:			
Den Europeiska rymdorganisationen, ESA	95 000	95 000	95 000
Rymdforskning	50 000	50 000	50 000
EU:s program för rymd, forskning och digitalisering	50 000	50 000	50 000
Summa äskade tilläggsmedel	195 000	195 000	195 000
Summa äskade medel	1 432 356	1 432 356	1 432 356

Anslag 3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning

Rymdstyrelsen har valt att fokusera på följande två prioriterade områden inom förvaltningsanslaget:

- Resursbehov
- Lokalbehov

Resursbehov

Äskande

Rymdstyrelsen begär medel om 6,3 miljoner kronor för fortsatt personalförstärkning med fem medarbetare år 2023, medel om 9,7 miljoner kronor för ytterligare tre medarbetare år 2024 samt medel om 13,2 miljoner kronor för ytterligare tre medarbetare år 2025 under perioden 2023–2025.

Detta möjliggör att myndigheten kan fullgöra rollen som en sammanhållande expertmyndighet och utföra myndighetens uppdrag samtidigt som sårbarheten minskar, riskerna för medarbetarnas hälsa motverkas och en god arbetsmiljö kan upprätthållas. Dessutom kan arbetet med tillstånd och tillsyn i enlighet med en ny rymdlag inledas.

Huvudsakliga argument för äskande

Med ett stärkt förvaltningsanslag enligt äskandet möjliggörs följande:

- Adekvat och effektiv hantering av statens ambitioner på rymdområdet i enlighet med nuvarande uppdrag och instruktion.
- Minskad sårbarhet för myndighetens verksamhet genom att kritiska singelkompetenser förstärks.
- Bättre arbetsmiljö och hälsa hos medarbetarna genom att rimliga ansvarsområden och arbetsbelastning möjliggörs.
- Arbetet med tillståndsgivning och tillsyn i enlighet med en ny föreslagen rymdlag (SOU 2021:91) kan inledas från år 2023.
- Införande av moderna administrativa verktyg, som motverkar sårbarheten hos myndighetens digitala dokumenthantering och möjliggör en modern, flexibel och attraktiv arbetsplats.

Rymdstyrelsens roll som sammanhållande expertmyndighet för svensk rymdverksamhet, genomförandet av den nationella rymdstrategin och det utökade uppdraget i Rymdstyrelsens instruktion att beakta Sveriges utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiska intressen i verksamheten ställer krav på ökade personella resurser. Om rymdlagsutredningens förslag till ny rymdlag beslutas kommer

Rymdstyrelsen redan från och med 1 januari 2023 att bli tillståndsgivande myndighet och ges ett utökat uppdrag som tillsynsmyndighet. Budgetäskandet för 2023 tar höjd för dessa nya uppdrag som kräver ny organisation och resurser. Det framtida resursbehovet från 2024 och framåt för de nya uppdragen kommer att utredas under 2022.

Utöver personalförstärkningen med anledning av en ny rymdlag är äskandet anpassat för att ge Rymdstyrelsen nödvändiga resurser för att på ett rimligt sätt åtgärda underbemanningen på myndigheten. Äskandet låter myndigheten växa i en rimlig takt till en storlek som är lämplig för att hantera dess nuvarande uppdrag. Idag är sårbarheten påtaglig på grund av flera singelkompetenser och resurserna så knappa att det är risk för personalens hälsa.

Under de senaste åren har arbetsbördan ökat avsevärt i takt med att rymdens betydelse ökar i samhället, samtidigt som omfattningen av och komplexiteten i uppdragen ökar. Antalet kommittéer som Rymdstyrelsen bemannar inom ESA och EU har ökat markant. Myndigheten hanterar redan i dag ett stort och växande område med en minimal personalstyrka på 25 medarbetare som kommer att växa till 27 medarbetare under 2022. Arbetsbelastningen på myndigheten är hög och ledning och personal ställs hela tiden inför prioritering av verksamhet och uppdrag. Om myndighetens uppdrag växer ytterligare, eller omvärldsförändringarna påkallar ytterligare ökade ambitioner på rymdområdet, behöver Rymdstyrelsen återkomma med ytterligare äskanden utöver vad som anges här i kommande budgetunderlag.

Rymdstyrelsen har behov av att införa administrativa verktyg för att kunna erbjuda en attraktiv arbetsplats, bland annat för att eliminera sårbarheten hos myndighetens digitala dokumenthanteringssystem och anpassa de administrativa systemen till en modern, attraktiv och växande myndighet. För att upprätthålla en god arbetsmiljö även vid distansarbete behöver viss it-utrustning tillhandahållas.

Att myndigheten är underbemannad har varit känt sedan länge och både Rymdutredningen⁵ och de efterföljande remissvaren var tydliga på den punkten. Rymdutredningen gjorde också jämförelser med andra svenska forskningsfinansierare⁶ och konstaterade att Rymdstyrelsen behöver växa till dubbel storlek i förhållande till verksamhetens omfattning. Jämförelser med andra europeiska rymdmyndigheter ger samma bild. Norsk romcenter som är Rymdstyrelsens motsvarighet i Norge har under många år haft dubbelt så många anställda (50 medarbetare år 2022) och motsvarande belopp i sakanslag (1,2 miljarder kronor för Rymdstyrelsen⁷ och nära 1,3 miljarder kronor för Norsk romcenter⁸ år 2022).

---

⁵ SOU 2015:75. Rymdutredningen. *En rymdstrategi för nytta och tillväxt.*

⁶ Ibid. sid. 157–158

⁷ Regleringsbrev för budgetåret 2022 avseende Rymdstyrelsen

⁸ Statsbudgetet 2022: Tildelingsbrev til Norsk Romsenter

Trots nyrekryteringar under åren 2021 och 2022 är myndigheten fortsatt underbemannad och sårbar eftersom flera områden fortfarande är beroende av enskilda individer. Många medarbetare har dessutom en orimlig mängd ansvarsområden och arbetsuppgifter inom flera kompetensområden.⁹

Rymdstyrelsens resursbehov under kommande treårsperiod framgår av tabell 3.

Tabell 3: Nuläge och resursbehov under perioden 2023–2025

	Slutet av 2022	Behov 2023	Behov 2024	Behov 2025
Rymdstyrelsen	27	+3	+3	+3
Nya uppdrag till följd av rymdlagen	0	+2	*	*
Summa	27	32	35	38

* De framtida behoven för dessa funktioner utreds under 2022 och kommer att specificeras i framtida budgetunderlag.

Rymdstyrelsen har behov av resursförstärkning för att stärka en rad olika områden och för att kunna möta de behov som finns hos aktörerna och vår uppdragsgivare:

- EU:s växande rymdprogram och användningen av rymdverksamhet i dess övriga program.
- ESA:s växande program och organisationens ökade engagemang inom acceleratorprojekten *Space for a Green Future*, *Rapid and Resilient Crisis Response* och *Protection of Space Assets*.
- Dataexploatering för samhällsnyttiga tillämpningar inom bland annat miljö och klimat.
- Samverkan och rådgivning med Regeringskansliet och med svenska myndigheter i ljuset av en rymdverksamhet som ständigt växer i betydelse.
- Upprätthålla vår sammanhållande roll som expertmyndighet
- Beakta och omhänderta det utökade uppdraget i Rymdstyrelsens instruktion kring Sveriges utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiska intressen.

Eftersom Rymdstyrelsen är tydligt underbemannad inom hela verksamheten, behöver personalstyrkan växa för att minska sårbarheten och säkerställa att verksamheten bedrivs effektivt, rättssäkert och med god intern styrning och kontroll.

⁹ Rymdstyrelsens verksamhetsplan 2022, dnr 2021–00266

Att växa från 27 till 38 medarbetare under treårsperioden kommer att innebära en stor förändring. Myndigheten kommer att behöva förstärka inom HR-, personal- och arbetsmiljöfrågor i takt med att behoven förändras och myndigheten växer.

Nya uppdrag till följd av rymdlagen

Förslaget till ny rymdlag gick ut på remiss i januari 2022 till berörda myndigheter, företag och två kommuner. Remissvaren ska vara inne senast den 21 april 2022. Om rymdlagen träder i kraft i enlighet med förslaget kommer Rymdstyrelsen få nya och utökade arbetsuppgifter för tillstånd och tillsyn från den 1 januari 2023.

Rymdstyrelsen bereder idag yttranden för tillstånd att bedriva rymdverksamhet som delges regeringen för beslut. Enligt det nya lagförslaget är det i stället Rymdstyrelsen som ska vara tillståndsgivande- och tillsynsmyndighet. Detta innebär nya uppgifter för Rymdstyrelsen som dessutom innebär myndighetsutövning gentemot enskild.

Myndighetens organisation behöver anpassas för att hantera dessa nya uppdrag. Uppdragen måste skiljas från det redan existerande uppdraget att främja utvecklingen av svensk rymdverksamhet och rymdforskning och med bidrag stödja teknikutveckling och forskning inom rymdområdet.

En första bedömning är att två nya medarbetare behöver rekryteras inför att lagen träder i kraft.

Konsekvenser utan förstärkt budget

- Myndigheten kommer inte utan risk för personalens hälsa att mäta med att upprätthålla rollen som sammanhållande expertmyndighet, genomföra den nationella rymdstrategin eller det utökade uppdraget i Rymdstyrelsens instruktion att beakta Sveriges utrikes-, säkerhets- och försvarspolitiska intressen i verksamheten.
- Myndigheten kommer inte kunna omhänderta ansvaret för de utökade uppdragen med tillsyn och tillstånd som följer av förslaget till ny rymdlag.
- Myndigheten kommer inte kunna bistå i samverkan och rådgivning och vara en sammanhållande expertmyndighet i tillräcklig utsträckning gentemot Regeringskansliet och andra berörda myndigheter vilket innebär att många viktiga samhällsfunktioner blir eftersatta samtidigt som kommunikation kring relevant information inte kan prioriteras.
- Rymdstyrelsens resurser att arbeta med EU:s rymdsatsningar blir allt för begränsade för att på ett adekvat sätt kunna verka för svenska intressen.
- Rymdstyrelsens roll som expertmyndighet inom både EU och ESA ger viktiga synergier för företag, forskare, användare och regeringen men myndigheten har svårigheter att bevaka arbetet utan fler resurser.
- Myndighetens sårbarhet vad gäller singelkompetenser består.

- Möjligheterna för svensk rymdverksamhet att kunna få nödvändigt stöd riskeras, med följd att forsknings- och utvecklingsuppdrag samt samhällsnyttiga projekt uteblir.
- Sårbarheten hos myndighetens administrativa dokumenthantering består och myndighetens övergång till en modern, flexibel och attraktiv arbetsplats hämmas.

Lokalbehov

Äskande

Rymdstyrelsen begär medel om 1,8 miljoner kronor per år för att täcka kostnaden för högre hyra för en ny mer ändamålsenlig lokal anpassad efter den personalförstärkning som pågår och planeras samt ett engångsbelopp om 0,5 miljoner kronor för flytt till ny lokal under år 2023.

Huvudsakliga argument för äskande

Rymdstyrelsen har hyrt nuvarande kontorslokal sedan år 2013 som då anpassades efter de förutsättningar som gällde när den iordningställdes. Sedan dess har antalet anställda ökat vilket innebär att kontorslokalen inte har tillräckligt med personalutrymmen, sammanträdesrum eller sociala ytor för att klara nuvarande och ytterligare personalförstärkning. Lokalen är inte heller ändamålsenlig vad gäller möjlighet till avskildhet och koncentration samt mötesrum för olika konstellationer och antal deltagare.

Vidare behöver myndigheten bättre anpassade lokaler till de höjda krav på säkerhetsskydd som ställs genom ändrad lagstiftning och som sannolikt kommer att ställas framöver genom myndighetsuppdrag och myndighetssamverkan när det gäller hantering av säkerhetsklassad information.

Äskandet är även i linje med slutsatserna från den interna utredningen ”Framtidens arbetsplats” som genomfördes under våren år 2021.

Med ett stärkt förvaltningsanslag enligt äskandet möjliggörs följande:

- Ändamålsenlig kontorslokal för befintliga behov och för en växande myndighet av Rymdstyrelsens storlek kan iordningställas.
- Kontorslokal anpassad efter krav på hantering av säkerhetsklassad information och skalskydd kan iordningställas.

Rymdstyrelsen har sökt en ny kontorslokal under 2021 men inte hittat en tillfredsställande lösning som uppfyller myndighetens behov och lagstadgade krav. Nuvarande hyreskontrakt löper ut den 30 november 2023 men arbete pågår för att möjliggöra flytt i början av år 2023. På grund av att myndigheten redan växt ur den befintliga kontorslokalen har myndigheten som en provisorisk lösning hyrt ytterligare en kontorslokal på samma adress under ett år.

Konsekvenser utan förstärkt budget

- Myndighetens samtliga medarbetare får redan idag inte plats i nuvarande kontorslokal och kontorslokalen fyller inte de behov som finns vad gäller tillräckligt dimensionerad eller utformad för olika funktioner såsom sammanträdesrum, mötesplatser eller sociala ytor för interna såväl som externa möten och besök. Därmed försvåras nödvändig framtida rekrytering när kontorsplats och andra gemensamma ytor inte kan erbjudas.
- Rymdstyrelsens nuvarande kontorslokal kan inte anpassas till kraven på säkerhetsskydd.
- Rymdstyrelsen är sedan flera år tillbaka underbemannad och för att klara vårt uppdrag behövs ytterligare personalförstärkning.
- Rymdstyrelsen kan inte uppfylla målet om att vara en modern, flexibel och attraktiv arbetsplats med en god arbetsmiljö.

Äskande för anslag 3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning

Rymdstyrelsens samlade budgetäskande för anslag 3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning redovisas i tabellen och följer av tidigare beskrivning. Beloppen redovisas i tusen kronor per år.

Tabell 4: Äskade medel för Rymdstyrelsens förvaltningsanslag i relation till aviserat anslag i budgetpropositionen 2021/22:1.

Tkr	2023	2024	2025
UO 16, 3:5 Förvaltningskostnad			
Aviserat anslag	46 152	46 152	46 152
Resursbehov	6 300	9 700	13 200
Lokalbehov	2 350	1 850	1 850
Summa äskade tilläggsmedel	8 650	11 550	15 050
Summa äskade medel	54 802	57 702	61 202

Anslagskredit

Rymdstyrelsen föreslår för budgetåren 2023, 2024 och 2025, ett kreditutrymme på anslag 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet om 5 procent samt för anslag 3:5 Rymdstyrelsen: Förvaltning om 3 procent

Behovet av anslagskredit är stort eftersom det är vanligt att rymdprojekt, som ofta är både tekniskt och politiskt komplicerade, blir försenade och detta är något som ofta leder till stora förändringar i planerade betalningsprofiler.

Planerade verksamhetsinvesteringar

Tabell 5: Planerade verksamhetsinvesteringar

Tkr	Budgetår					
	2021 Utfall	2022 Prognos	2023 Beräknat	2024 Beräknat	2025 Beräknat	2026 Beräknat
Immateriella investeringar						
Datasystem, rättigheter m.m.	0	0	0	0	0	0
Materiella investeringar						
Maskiner, inventarier m.m.	0	120	705	75	75	0
Byggnader annan fast egendom		0	100	0	0	0
Övriga verksamhetsinvesteringar		0	700	0	0	0
Summa verksamhetsinvesteringar	0	120	1 505	75	75	0
Finansiering						
Lån i Riksgäldskontoret		120	1 505	75	75	0
Bidrag						
Finansiell leasing	0	0	0	0	0	0
Anslag						
Summa finansiering	0	120	1 505	75	75	0

Lån i riksgälden

Rymdstyrelsens investeringar finansieras genom lån hos Riksgälden. Investeringarna består av nyanskaffning av ändamålsenliga möbler och inventarier för att kunna hantera personalökningen samt förbättringsutgifter på annans fastighet för anpassning av ny lokal. För att finna och hinna anpassa en lokal för en utökad personalstyrka krävs en höjd låneram för åren 2023–2025.

Tabell 6: Lån i Riksgäldskontoret

Tkr	2022 Prognos	2023 Beräknat	2024 Beräknat	2025 Beräknat
IB Lån i Riksgäldskontoret	44	130	2 045	1 744
Nyupplåning	120	1 505	75	75
Amorteringar	34	257	376	383
UB Lån i Riksgäldskontoret	130	1 378	1 744	1 436
Beslutad/föreslagen låneram	1 600	1 400	1 900	1 600
Ränteutgifter	1	1	1	1
Finansiering av räntor och amorteringar:				
UO 16, anslag 3:5 Förvaltning	100%	100%	100%	100%
Övrig finansiering				

Räntekonto med kredit

Kreditutrymmet för 2022 är 1 000 tkr. För att kunna möta ojämnheter under budgetåren 2023–2025 föreslår Rymdstyrelsen en fortsatt kredit på 1 000 tkr per budgetår.

Bemyndiganden

Av tabell 7 framgår vilka bemyndiganden Rymdstyrelsen behöver för att kunna göra åtaganden framåt i tiden.

Tabell 7: Bemyndiganden UO 16 3:4 Rymdforskning och rymdverksamhet

Tkr	Budgetår					
	2021 Utfall	2022 Prognos	2023 Beräknat	2024 Beräknat	2025 Beräknat	2026 - 2035 Beräknat
UO 16 3: 4						
Utestående förpliktelser vid årets början	3 217 195	2 599 526	4 199 270	3 500 000	2 425 000	1 388 000
Nya förpliktelser	387 286	2 680 000	331 521	0	0	
Infriade förpliktelser	1 006 955 ¹⁰	1 080 247	1 030 791	1 075 000	1 037 000	1 388 000
Utestående förpliktelser vid årets slut	2 599 526	4 199 270	3 500 000	2 425 000	1 388 000	
Erhållet/föreslaget bemyndigande	2 600 000	4 200 000	3 500 000	2 500 000	1 388 000	

Rymdstyrelsen vill göra regeringen uppmärksam på att myndighetens åtaganden å Sveriges vägnar är långa och ofta sträcker sig längre än det slutår som anges i regleringsbrev. Tidpunkten för, och storleken på, framtida åtaganden är många gånger beroende på händelser i pågående internationella och nationella samarbeten (till exempel medlemskapet i ESA). Detta är ofta händelser som myndigheten inte råår över. Det är därför osäkert när i tiden vissa åtaganden kan realiseras. Rymdstyrelsens verksamhet begränsas kraftigt om bemyndigandemåttarna är för små eller infriandenivåerna begränsade.

Huvuddelen av Rymdstyrelsens åtaganden är gjorda i euro vilket innebär en osäkerhet av de planerade betalningsprofilerna. Förändringar av valutakursen

¹⁰ Infriade förpliktelser består även av omvärdering till balansdagens kurs per 2021-12-31.

påverkar både utnyttjandet av myndighetens årliga anslag och bemyndiganderamen. Framtida åtaganden i budgetunderlaget 2023–2025 har beräknats enligt valutakursprognos, 1 euro = 10,70 kr.

Vid äskandet av bemyndiganderam för 2023 har Rymdstyrelsen tagit hänsyn till att huvuddelen av åtagandena är gjorda i annan valuta (euro) samt att de allmänna råden till 17 § anslagsförordningen (2011:223) anger att åtaganden i annan valuta bör värderas till balansdagens kurs. Kravet att värdera åtaganden i annan valuta till balansdagens kurs i samband med årsredovisningen kan innebära att bemyndiganderamen överskrids vid årsslutet. Rymdstyrelsen har i samband med beräkningen av de framtida föreslagna bemyndiganderamarna tagit hänsyn till detta krav och äskar därför större ramar för att ett överskridande inte ska inträffa.

Som ett led i att minska risken för att ett överskridande av bemyndiganderamen, önskar Rymdstyrelsen få en bemyndiganderam i euro för de åtaganden som är gjorda i euro, och en bemyndiganderam i svenska kronor för övriga åtaganden.